ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЕЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

№ 154 (1428) | ПАНЯДЗЕЛАК, 6 ліпеня 1931 г.

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ
Орган ЦК і Мензаркому ЛКСМБ
УМОВЫ ПАДПІСКІ:

1 месяц	30 кап.
3 месяцы	90 "
6 месяцаў	1 р. 80 "
1 год	3 р. 60 "

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
Менск, вул. Карла Маркса, 38
Тэлефоны: рэдактара—7-25, сакратарыят—12-19.
АДРАС КАНТОРЫ:
Комсамольская 25, тэлеф. № 908.
ГОД ВЫДАНЬНЯ XI.

Кошт асобнага №—2 кап.

ВЫЙСЬЦІ У ШТУРМ

ЗА ПАСЬПЯХОВЫ І СВАЯЧАСОВЫ ПАЧАТАК НАВУЧАЛЬНАГА ГОДУ, ЗА СУЦЭЛЬНА-ПІСЬМЕННУЮ БЕЛАРУСЬ

10 ЛІПЕНЯ—ПЕРШЫ ДЗЕНЬ ДВУХДЭКАДНІКА ТРЫВОГІ

Тэмпы падрыхтоўкі да новага навучальнага году вельмі марудныя. Усе бяз выключэньня організацыі, ад Наркомасьветы да Белкоопсаюза і нізавых комсамольскіх організацый, не надалі баявых тэмпаў падрыхтоўчай рабоце, у выніку чаго у некаторых раёнах павісла пагроза зрыву сваечасовага пачатку заняткаў у навучальных установах. Аб небясьпецы несваечасовага пачатку заняткаў сьведчаць факты, аб якіх пісалася у нашай газэце, факты, аб якіх ішла мова на аб'яднаным пасяджэньні бюро ЦК ЛКСМБ, колегіі НКА, ЦСПСБ і інш.

Такое становішча далей нецярпіма. Такімі тэмпамі рыхтавацца да навучальнага году нельга. Патрэбен пералом, які-б забясьпечыў баявую сустрэчу навучальнага году.

Двухдэкаднік трывогі павінен узварушыць усе організацыі, узьняць ініцыятыву і актыўнасьць рабочых, колгасьнікаў і усіх працоўных на яшчэ больш упартае змаганьне за усеабуч, за сваечасовы пачатак навучальнага году, за забесьпячэньне усім неабходным навучальныя установы, за суцэльна-пісьменную савецкую Беларусь.

Комсамол, як шэф усеабучу, павінен быць актыўным удзельнікам гэтага змаганьня.

Усім інспэктарам нарасьветы, гарадзкім і раённым праўленьням саюзу працасьветы, ГК і РК ЛКСМБ

Асноўнымі задачамі культурнага будаўніцтва ў 1931-32 годзе, ад ажыцьцяўленьня якіх у значнай ступені залежыць выкананьне пляну сацыялістычнага будаўніцтва ў цэлым, зьяўляюцца:

— Сваечасовая ліквідацыя няпісьменнасьці сярод рабочых і членаў прафсаюзаў да 50 гадовага ўзросту, і сярод астатніх працоўных насельніцтва да 45 гадовага ўзросту і пераход да абавязковай ліквідацыі малапісьменнасьці да 35 год ўзросту;

— Завяршэньне абавязковага навучаньня ў аб'ёме пачатковай школы і пераход да абавязковага навучаньня на сямігадовую школу;

— Шырокае разгортваньне дашкольных устаноў з разьлікам ахопу імі ў першую чаргу ўсіх дзяцей рабочых і колгасьнікаў;

— Значнае пашырэньне навучаньня на сямігадовую політэхнічную школу дзяцей дарослых рабочых і колгасьнікаў;

— Узмацненьне тэмпаў у падрыхтоўцы кадраў для ўсіх галін народнае гаспадаркі праз організацыю спэцыяльных курсаў, сярэдніх і вышэйшых навучальных устаноў, а таксама шырокае разгортваньне работы па завочнаму навучаньню і на ўзбраеньню рабочых і колгасьнікаў тэхнікай;

— Політэхнізаваньне ўсяе народнае асьветы;

— Рашучы паварот політыка-асьветных устаноў і ўсяе масавае палітыка-асьветнае работы да выкананьня прамфінпляну і рэконструкцыі сельскае гаспадаркі на сацыялістычных падставах.

Выкананьне гэтых задач можа быць забясьпечана толькі пры ўмове шырокага ўдзелу ў ўсёй рабоце па сацыялістычнаму і культурнаму будаўніцтву, на аснове адзінага культпляну пролетарскае грамадзкасьці ў цэлым, працоўных мас, а таксама сваечасовага правядзеньня падрыхтоўчай работы да пачатку навучальнага году.

На жаль, сыгналы з месц гавораць аб тым, што ў работу па культурнаму будаўніцтву грамадзкасьць уцягнута недастаткова і ва ўсёй рабоце па падрыхтоўцы да навучальнага году адсутнічаюць належныя бальшавіцкія тэмпы, у выніку чаго ўжо ў шэрагу раёнаў утварыліся сур'ёзныя прарывы, якія ставяць пад непасрэдную пагрозу зрыву мерапрыемстваў партыі і ўраду па культурнаму будаўніцтву. Асабліва катастрафічнай зьяўляецца справа з будаўніцтвам школ, выкананьнем плянаў па дашкольнаму выхаваньні і ліквідацыі няпісьменнасьці.

Аб'яднанае пасяджэньне колегіі Наркамасьветы, ЦП саюзу Працасьветы і бюро ЦК ЛКСМБ, падкрэсьліваючы выключную важнасьць задач культурнага будаўніцтва, стаячых на даным этапе, адзначаючы сучаснае становішча ў выкананьні іх зусім недапушчальным, прызнала неабходным з мэтай ліквідацыі ўтвараўшыхся прарываў правесьці з 10-га ліпеня па 1-е жніўня двухдэкаднік трывогі.

Асноўнымі практычнымі задачамі ў правядзеньні „двухдэкадніку трывогі" становіцца:

Безадкладнае ўцягненьне ў лікпункты ўсіх рабочых, дапрызыўнікаў і сэзоньнікаў з мэтай выкананьня лёзунгу пераўтварэньня фабрычна-заводзкіх мясцовасьцяў і гарадоў у суцэльна пісьменныя да 1-га верасьня г. г.

100 проц. ахапленьне дашкольных устаноў, прадугледжаных па пляну.

Забясьпечаньне школ і політыка-асьветных устаноў адпаведнымі памяшканьнямі шляхам сканчэньня да пачатку навучальнага году, распачатага ў мінулыя гады і прадугледжанага на пляну г. г. новага будаўніцтва. Замацаваньне за школамі і політасьветнымі установамі адпаведных будынкаў, якія зараз займаюцца і па мэтазгоднасьці скарыстоўваюцца пад іншыя патрэбы, таксама правядзеньне рамонту і абсталяваньне мэбляй будынкаў, якія належаць для культполітасьвет-устаноў.

Распрацоўка на аснове вынікаў вучоту канкрэтных плянаў па забясьпечаньню навучаньнем усіх падлягаючых абавязковаму навучаньню і абавязковай ліквідацыі няпісьменнасьці і малапісьменнасьці.

—Укамплектаваньне адпаведнымі кадрамі ўсіх зьвеньняў народнае асьветы (школ, лікпунктаў, дамоў культуры ды інш.)

Правэрка выкананьня дагавароў па політэхнізацыі. Распрацоўка мерапрыемстваў па пашыраньню гэтай сеткі і на організацыі пры школах рабочых па[illegible]

Правядзеньне вярбоўкі рабочых, колгасьнікаў, беднякоў, серадняков—абітурыентаў на курсы тэрміновыя курсы па падрыхтоўцы ў навучальныя ўстановы, а таксама для паступленьня ў ВНУ і тэхнікумы (асабліва ў педагогічныя). Забясьпечаньне навучальных устаноў інтэрнатамі і харчаваньнем.

Організацыя гурткоў і школ па аўладаньню тэхнікай і шырокая вярбоўка ў іх рабочых і колгасьнікаў.

Рэорганізацыя і палепшаньне становішча дзіцячых устаноў.

Рэорганізацыя нардамоў і хатчытален у дамы культуры і ўкомплектаваньне іх адпаведнымі кадрамі.

Ліквідацыя грашовай занябачанасьці на справу культурнага будаўніцтва з боку гаспадарчых і грамадзкіх організацый, а таксама разгортваньне работы па вышукваньню дадатковых матар'яльных фондаў на культурнае будаўніцтва.

Забясьпечаньне школ і навучальных устаноў падручнікамі, програмамі, навучальнымі плянамі, вучнёўскімі прыладамі, гарачым сьнеданьнем, абуткам і вопраткай.

Утварэньне саветаў культурнага будаўніцтва ў складаньне адзіных культ-плянаў на верасень—сьнежань г. г.

Органы народнае асьветы і саюз працасьветы, уся армія культармейцаў і комсамолу—павінны сапраўды мобілізавацца дзеля выкананьня задач, пастаўленых двухдэкаднікам трывогі.

Усю работу па падрыхтоўцы двухдэкадніка трывогі ўвязаць з шырокай популярызацыяй сярод працоўных адозвы Усебеларускага штабу культастафэты, якая надрукавана ў газэце „Савецкая Беларусь" 29-VI-31 г. і ў „Зьвязьдзе" 1-VII 1931 г. організуючы хвалю сустрэчных плянаў.

Наркомасьветы, ЦП Працасьветы і бюро ЦК ЛКСМБ са ўсёй рашучасьцю патрабуюць ад сваіх органаў і організацый ва ўсёй рабоце бальшавіцкіх тэмпаў, ініцыятывы і энэргіі і падкрэсьліваюць, што працаздольнасьць кожнага інспэктарыяту, праўленьня саюзу і бюро ГК і РК ЛКСМБ будзе разглядацца ў залежнасьці ад выкананьня гэтай дырэктывы.

Ход работы па двухдэкадніку трывогі, шырока асьвятляць у мясцовым і цэнтральным друку.

Нам. Наркомасьветы БССР—Бялуга.

Сарпыння ЦП саюзу працасьветы—Плятнёў.

Сакратар ЦК ЛКСМБ—Гуткін.

Да вынікаў другога пленуму ЦК УсеЛКСМ

Скончыўся другі пленум ЦК УсеЛКСМ. У якасьці неадкладнай баявой задачы, пленум пастанавіў к 17-му МЮД у асноўным завяршыць уцягненьне 100 проц. рабочай і батрацкай моладзі ў комсамол, дабіўшыся пры індывідуальным адбору ў гэты-жа тэрмін уцягненьня у саюз ня менш $1^1/_2$ мл. новых членаў з рабочай і перадавой колгаснай моладзі.

Ад комсамолу Беларусі дадзенае рашэньне патрабуе кароннога пералому ў тэмпах росту, бо існуючыя—яўна нездавальняючыя (асабліва на вёсцы). Яны ні ў якай меры не адпавядаюць задачам, пастаўленым пленумам.

Трэба па прыкладу Масквы, Ленінграду, Харкаву, дзе ўжо пачата шырокая вярбовачная работа ўсяму ЛКСМБ, непаволячы ні хвіліны разгарнуць сыстэматычную, штодзённую баявую работу па ўцягненьню новых тысяч рабочай, батрацкай і перадавой колгаснай моладзі ў шэрагі саюзу.

Пры гэтым асаблівае значэньне будзе мець хуткі і дакладны вучот. Трэба наладзіць сыстэматычнае складаньне і публікаваньне пяцідзённых зводак росту. Гэтыя зводкі дадуць магчымасьць штодзённа правяраць ход спаборніцтва, паказваць перадавых і падцягваць адстаючых.

У гэтыя зводкі трэба ўключаць ня толькі лічбы ўноў прынятых у комсамол але і лічбы па ліку заяў, па якіх было адмоўлена ў прыёме.

Побач з гэтым, пленум ЦК УсеЛКСМ адзначыў да 17-га МЮД'у перадаць у партыю 300 тысяч лепшых комсамольцаў—маладых рабочых і праверавыных клясавых байцоў маладых колгасьнікаў.

Гэта абавязвае комсамольскія організацыі, разам з вярбовачнай работай у комсамол, весьці сыстэматычную работу па павялічэньню партыйнага ядра ў комсамоле, шляхам перадачы ў партыю лепшых сваіх членаў.

Другая задача, якую паставіў пленум, гэта задача перабудовы кіраўніцтва ў сувязі з новымі запатрабаваньнямі, якія прад'яўляюцца комсамолу трэцім рашаючым годам пяцігодкі.

Кіраваць па-новаму, гэта значыць умець злучаць рэволюцыйны размах, з пранікненьнем у драбнейшыя дэталі тэхнікі і экономікі; умець вылучаць з сумы стаячых задач асноўныя, галоўныя, рашаючыя; умець пераносьці вузоры работы асобных груп, агрэгатаў, вучасткаў у сыстэму работы ўсёй вытворчасьці; умець злучаць кіраўніцтва тысячнымі масамі моладзі з падыходам да кожнага паасобку; умець злучаць колектыўную работу з павышэньнем асабістай адказнасьці.

Абгаварыўшы даклад Уральскага абласткому комсамолу, пленум у сваіх рашэньнях вызначыў далейшыя шляхі разьвіцьця організацыі.

Увесь саюз на вопыце работы Уральскага комсамолу:—яго дасягненьняў і недахопаў, на аснове вынесеных рашэньняў пленуму на гэтаму пытаньню павінен кіравацца ў сваёй практычнай рабоце.

Асноўваючыся на рашэньнях апошняга ЦК УсеКП(б), пленум ЦК комсамолу падрабязна абгаварыў вынікі вясеньняй пасеўнай кампаніі і задачы ўборачнай.

Пленум адзначыў, што ў выніку вясеньняй сяўбы комсамол дабіўся раду істотных посьпехаў у справе організацыі працы, у барацьбе за правільную расстаноўку сіл і г. д.

Зараз, з усёй вясковай часткі саюзу ў колгасах 76 проц. У асноўных зерневых раёнах (паўночны Каўказ, Украіна, Н. Волга) у колгасах усе 100 проц. членаў саюзу. Гэта значыць—задача, пастаўленая зьездам аб уцягненьні ўсіх комсамольцаў у колгасы, ужо ў асноўным вырашана.

У якасьці конкрэтных задач, стаячых перад комсамолам у пэрыод уборачнай кампаніі пленум адзначыў:

Зьняць ураджай бяз страт. Правільна разьмеркаваць комсамольскія сілы. Максымальна выкарыстаць уборачныя машыны. Падрыхтаваць для абслугоўваньня іх адпаведныя кадры. Ва ўсіх процэсах працы ліквідаваць абязьлічку. Па-бальшавіцку біцца за зьдзельшчыну, за правільны ўлік працы, за давядзеньне працоўцай кніжкі да кожнага колгасьніка. Мобілізаваць усю комсамольскую організацыю на ўсе віды загатовак пад лёзунгам: у пачатку выканаць свае абавязацельствы перад дзяржавай, потым разьмеркаваць даходы між сабою.

Усе гэтыя задачы, пастаўленыя пленумам, комсамол Беларусі павінен па-бальшавіцку выканаць.

Марудьнымі тэмпамі ідзе падрыхтоўка да навучальнага

Гэтымі днямі ў Доме Працасьветы адбылася пашыраная нарада бюро ЦК ЛКСМБ, колегіі Наркомасьветы, ЦСПСБ, ВСНГБ з удзелам партыйна-комсамольскіх, савецкіх і гаспадарчых організацый Менску па пытаньню падрыхтоўкі да новага навучальнага году.

З дакладам выступіў ад Наркомасьветы тав. Бялуга, які застанавіўся на выніках 1930-31 навучальнага году.

1930-31 навучальны год зьяўляецца годам пераломным у галіне народнай асьветы,—пачаў тав. Бялуга. Упяршыню ў гэтым годзе мы ажыцьцяўлялі ў БССР усеагульнае абавязковае навучаньне. Політэхнічная асьвета заняла адно з галоўных месц у рабоце школ. На ўсеагульнаму навучаньню было ахоплена 97 проц. дзяцей школьнага ўзросту, пераросткі на 92,4 проц. Лікпунктамі ахоплена 96,4 проц.

Але ў галіне ліквідацыі няпісьменнасьці па некаторых раёнах—вялікі прарыў. Плян па ліквідацыі няпісьменнасьці выкананы толькі на 55-60 проц.

Трэба асабліва ўлічыць прарывы, якія мы мелі ў мінулым навучальным годзе,—гэта: сваячасовы выпуск падручнікаў, абуткаў, вопраткі і гарачага сьнеданьня.

Белкоопсаюз, Белдзяржвыдавецтва, Наркомснаб і г. д. праявілі непаваротлівасьць у галіне выкананьня дырэктыў ЦК КП(б)Б і Саўнаркому. Наркомасьветы таксама працаваў па старынцы, ня змог перабудаваць сваёй работы.

У 1932 годзе ўводзіцца ўсеагульнае навучаньне на базе 7-годкі. Гарады Беларусі павінны быць суцэльна пісьменнымі.

Ад ВСНГБ з кароткай інформацыяй выступіў тав. Валасэвіч,

Прадстаўнік Наркомгандлю даў малюнак забесьпячэньня школ гарачымі сьнеданьнямі і гарбатай.

Ад ЦК ЛКСМБ выступіў тав. Рубінчык.

—Заканчэньне будаўніцтва патрабуе асаблівай увагі як з боку Наркомасьветы, так і гаспадарчых організацый. Тут некаторыя бяруць упор на недахоп будаўнічых матар'ялаў, але гэта об'ектыўная прычына. Трэба мобілізаваць унутраныя рэсурсы. Трэба прытрымлівацца ў капітальным будаўніцтве лёзунгу: „лепшую хату пад школу".

Комсамол павярнуўся тварам да культбудаўніцтва,—зазначае тав. Рубінчык,—але комсамол павінен узьняць шэфства над усеабучам на вышэйшую ступень. Комсамольская організацыя абавязалася мобілізаваць 1000 комсамольцаў у пэдогогічныя навучальныя ўстановы.

Кожная комсамольская ячэйка, зьвязаная з тэй ці іншай працай на падрыхтоўцы да навучальнага году, павінна сачыць за тым, каб гэтую працу хутчэй і лепш скончыць. Напрыклад, комсамольская ячэйка друкарні Сталіна павінна ўзяць пад свой непасрэдны нагляд друкарню па выпуску ў тэрмін падручнікаў, Ячэйка абутковай фабрыкі павінна ўзяць пад нагляд выпуск абутку для школ і г. д.

—Вопыт паказаў, што маладзёжныя кадры апраўдаюць сябе на рабоце. Але ВСНГБ і Наркомасьветы ня хочуць браць на сябе такіх цяжкіх задач, як вылучэньне маладых кадраў. ВСНГБ нічога ня робіць па політэхнізацыі. Заключаны дагавор ня выконваецца.

Ад Белдзяржвыдавецтва выступіў тав. Некрашэвіч, які адзначыў, што з-за недахопу паперы зрываецца выданьне падручнікаў.

У спрэчках выказалася яшчэ 9 чалавек, ад розных організацый, якія падкрэсьлівалі, што падрыхтоўка да навучальнага году яшчэ ідзе вельмі марудьнымі тэмпамі, што трэба мобілізавацца і мобілізаваць усе сродкі і магчымасьці, каб пасьпяхова і сваячасова пачаць навучальны год.

Нарада пастанавіла з 10-га ліпеня на 1-е жніўня абвясьціць двухдэкаднік штурму па падрыхтоўцы да навучальнага году.

ПА ТОЙ БОК МЯЖЫ

СОЦЫЯЛ-ДЭМОКРАТЫЧНЫЯ РАБОЧЫЯ ІДУЦЬ У КОМПАРТЫЮ

Расправай над спартакіядай фашызм расправуляецца з „чырвонай небясьпекай“

Рост уплыву компартыі

БЭРЛІН. У Рэдвіцы (Верхняя Сілезія) 19 соцыял-дэмократычных рабочых заявілі аб сваім пераходзе ў компартыю. У Зіхельрэдце (Цюрынгія) створана мясцовая група компартыі, ў якую ўступілі многія соцыял-дэмократычныя рабочыя.. У Блехгамеры утворана новая мясцовая група комсамолу. Па ўсёй Цюрынгіі адбываецца кампанія вярбоўкі новых падпісчыкаў на мясцовую комуністычную газэту. Намечаная кантрольная лічба--6000 новых падпісчыкаў -- ужо перавыканана. Завербавана 7500 новых падпісчыкаў.

15 ліпеня дзень беспрацоўных ў Нямеччыне

БЭРЛІН 4 Усенямецкі камітэт беспрацоўных ухваліў правесьці 15-га ліпеня „дзень беспрацоўных“ ва ўсёй Нямеччыне, адзначыўшы яго дэмострацыямі і мітынгамі протэсту супроць урадавай політыкі голаду. Камітэт зьвярнуўся з заклікам да рабочых і беспрацоўных ўсёй Нямеччыны.

Напярэдадні звальненьня новых 75000 рабочых

БЭРЛІН. 4! Хваля звальненьняў рабочых ўноў расьце. На шахце Гутэнгофнэр у Абэргаўзене звальняецца 1600 гарнякоў. У сувязі з уздаражаньнем бэнзыну, аўтамабільны рух скарачаецца на 15 проц. У выніку —будзе зволынена каля 75 тысяч рабочых і служачых, якія абслугоўваюць аўтотранспарт.

Гіндэнбург вітае Гувэра

БЭРЛІН. 4. Прэзыдэнт Гіндэнбург паслаў вітальную тэлеграму прэзыдэнту ПАЗШ Гувару да „дню незалежнасьці ПАЗШ“. У тэлеграме Гіндэнбург піша, што ён шчыра спадзяецца, што сяброўскія адносіны паміж ПАЗШ і Нямеччынай будуць ў далейшым умацоўвацца і што плян Гувэра будзе з посьпехам для ўсяго сьвету праведзены ў жыцьцё.

Масавыя арышты рабочых

БЭРЛІН. У Брэмені працягваюцца масавыя арышты рэволюцыйных рабочых. Нядаўна арыштаваны акруговы кіраўнік юных піонэраў. У Лейпцыгу закончыўся процэс па справе аб сутычцы паміж фашыстымі і маладымі рабочымі, у часе якога фашысты забілі рабочага. Ня гледзячы на гэта суд вызваліў падсудных фашыстых. З падсудных рабочых—6 прыгавораны к 2-м месяцам турэмнага зьняволеньня кожны і 7 да 1-го месяцу.

Забаронены раённыя спартакіяды

БЭРЛІН. У сувязі з забаронай спартакіяды ў Бэрліне, у радзе акруг і раёнаў Нямеччыны забароненны таксама раённыя спартакіяды

Растуць шэрагі компартыі

БЭРЛІН. 4, За апошнія тры месяцы у Прыморскай акрузе у раёне Гамбургу завербавана 5222 сябры ў компартыю Нямеччыны.

23 новых чырвоных камандзіры

30-га чэрвеня ў лягеры „Чырвонае Ўрочышча“ адбыўся выпуск чырвоных камандзіраў Аб'яднанай Беларускай Вайсковай школы імя ЦВК БССР

З прывітаньнем ад ЦК КП(б)Б і ЦВК БССР выступіў старшыня ЦВК БССР тав. Чарвякоў. У сваёй кароткай прамове т. Чарвякоў ахарактарызаваў міжнароднае і ўнутранае становішча ў сучасны пэрыод.

— У капіталістычных краінах, кажа тав. Чарвякоў, крызіс і беспрацоўе. У нас новыя і новыя перамогі соцбудаўніцтва.

Капіталістыя імкнуцца рознымі формамі і мэтодамі зьнішчыць адзіную ў сьвеце пролетарскую дзяржаву СССР, бацькаўшчыну сусьветнага пролетарыяту. Але гэта ім ня ўдасца.

— Мы маем моцную Чырвоную армію і моцнага саюзьніка—замежных рабочых, якія ў любую хвіліну дадуць адпор буржуазнай зграі.

Дазвольце ад імя ЦК КП(б)Б і ЦВК БССР перадаць вам пролетарскае прывітаньне. 23 новых камандзіраў-ударнікаў—гэта новыя барацьбіты на соцыялістычным фронце.

Курсанты запэўнілі тав. Чарвякова што задачы, якія на іх ускладзены партыяй і савецкай уладай, будуць выкананы з гонарам. Міхась Ракіта.

Да ўсебеларускага зьезду рабселькораў

БАГАЦЬЦІ ТАРПЯНЫХ НЕТРАЎ ПАТРАБУЮЦЬ ФОРСАВАНАГА ДАСЬЛЕДВАНЬНЯ

Комсамол павінен змагацца за дасьледваньне кожнага га балот, аказваць дапамогу дасьледчым партыям Белторпу

Паводле постановы ўраду БССР мы павінны правесьці дасьледваньне 100 тысяч га тарпяных балот, да гэтага часу дасьледвана толькі 20 проц. Лёзунг ператварэньня Беларусі ў тарпяны Донбас патрабуе ад нас вялікай ўвагі ў правядзеньні дасьледчай працы. Зьмешчаныя сёньня матар'ялы сьведчаць аб тым, што з боку грамадзкіх организацый і комсамолу няма належнай увагі да гэтай важнейшай працы.

Ня менш важную ролю ў выкананьні нашага лёзунгу адыгрывае навуковае вывучэньне фрэзэрнай торпэдабычы.

З-за галавацяпскіх, шкодніцкіх адносін з боку асобных спэцыялістых тарпяной дасьледчай станцыі, вывучэньне магчымасьцяй фрэзэрнай торпэдабычы на балотах БССР у гэтым годзе амаль сарвана.

Зараз патрэбна мобілізаваць усе сілы для таго, каб да канца сэзону навукова-дасьледчая станцыя вывучыла гэтае пытаньне.

Сэкцыя торпу на рабсельқораўскім зьезьдзе павінна будзе ўнесьці ў якасьці дадаткаў да тэзісаў гэтыя прапановы.

Вышэй, вышэй тэмпы!

2-ліпеня дало значнае павышэньне торпаздабычы ў параўнаньні з мінулым днём. Усяго здабыта за гэты дзень 3986, 2 тон торпу, што складае 48,6 проц. сутачнага заданьня. Такім чынам, сэзонны плян выканаы на 17,4 проц., альбо 122.194,7 тон торпу, што складае 34,5 каляндарнага пляну.

На Патрыкоўшчыне ігнаруюць дасьледваньне тарпяных масываў

10-ты атрад дасьледчай партыі Белторпу працуе ў Патрыкоўскім раёне ў надзвычайна цяжкіх абставінах.

Адносіны грамадзкіх арганізацый да яе дрэнныя. Так, для таго каб атрымаць падводы для праезду з аднаго масыва на другі патрэбна спэцыяльнае ўмяшэньне райкому комсамолу. Комсамолец Турэцкі, які зьяўляецца старшынёй арцелі возчыкаў, адмаўляецца пераводзіць дасьледчую партыю, матывуючы тым, што ўдзельнікі гэтай партыі, як быццам прыватныя асобы.

Тав. Турэцкі на разумее важнасьці праводзімай дасьледчай работы па тарпяной промысловасьці, а такіх Турэцкіх багата.

Адносіны да дасьледчай работы у Патрыкоўскім раёне характарызуюцца яшчэ і наступным фактам. На Бурычынскім балоце арганізавана кооперацыйная арцель па здабычы торпу з мэтай перамаганьня рабочых з дасьледчай партыі ў гэту арцель. Старшыня сельсавета тав. Радзенка снабжае гэту арцель харчаваньнем за лік дасьледчай партыі. Комсамольская ячэйка на гэта не звярачвае ўвагі.

Пытаньне працы дасьледчых атрадаў павінна стаць адным з галоўных у рабоце мясцовых комсамольскіх арганізацый, бо яно зьяўляецца адным з галоўнейшых зьвеньняў у ператварэньні Беларусі ў тарпяны Донбас.

Зубкоў.

Галавацяпы сарвалі

Зараз перад Міханавіцкай тарпяной дасьледчай станцыяй стаіць задача даць тэорыю практычнага дзеяньня тарпяной прамысловасьці, даць шляхі яе грунтоўнага развіцьця.

У 1930 годзе станцыя рабіла пагляд над ужываньнем асадачных капаў, што дало выніку ў галіне зьніжэньня кошту торпэдабычы. Але гэты матар'ял не стаў набыткам усіх торпазаводаў.

1931 год павінен быў быць годам вывучэньня здабычы, сушкі і уборкі фрэзэрнага торпу з іх вытворчымі паказчыкамі ва умовах БССР.

Гэта тэма зьяўляецца зараз адной з галоўных для торпяной прамысловасьці, але для гэтай працы быў адведзены вучастак верхавога балота з вялікай колькасьцю пнеў дзе фрэзэрная здабыча немагчыма.

Такім чынам, станцыя замест навукова-дасьледчай працы па здабычы фрэзэрнага торпу займаецца здабычай пнеў.

Тут, бязумоўна, дзейнічае рука шкодніка.

Лёс фрэзэрнага торпу і дасьледчай працы над ім рашылі інжынэр-тэхнолёг Шупікоў і хэмік Дубоўскі, якія былі ініцыятарамі вядзеньня навукава-дасьледчай працы па здабычы фрэзэрнага торпу на пнистых балотах.

Зараз вытворчая нарада канстатавала пагрозу зрыву вывучэньня здабычы фрэзэрнага торпу на Міханавіцкай торпстанцыі і прапанавала адзначыць яго вывучэньнем на адным з торпзаводаў Белторпу.

Гэта пытаньне патрабна як мага хутчэй вырашыць, а віноўнікаў зрыву вывучэньня мэханізаванага мэтаду торпэдабычы трэба прыцягнуць да адказнасьці.

Міхась Плашчынскі.

ДА КАНТРОЛЬНАГА ПЛЕНУМУ ЦК.

За шматмільённы Комсамол

II

Міпоў

У папярэдніх артыкулах мы ужо адзначалі зусім нездавальняючае выкананьне лёзунгаў зьезду аб ператварэньні ЛКСМ у шматмільёнвую організацыю, аб уцягненьні 100 проц. рабочай моладзі ў ЛКСМ.

Большасьць комсамольскіх колектываў не разгарнулі належнай масавай работы у групах, брыгадах, агрэгатах, тым самым не забясьпечылі бальшавіцкіх тэмпаў уцягненьня рабочай моладзі ў КСМ.

Ня гледзячы на чоткія і выразныя ўстаноўкі IX зьезду па пытаньнях росту, у практыцы работы наглядаюцца скажэньні дырэктыў зьезду аб уцягненьні 100 проц. рабочай моладзі ў комсамол.

Мы мелі ў Гомелі, Барысаве, Віцебску і рад іншых організацый факты, калі прыём у КСМ рабочай моладзі затрымліваўся на тэй падставе, што ў саюз трэба прымаць „лепшую“, „падрыхтаваную ўжо“ „правераную моладзь“, „якая знаходзіцца ва ўдарных брыгадах“ і г. д. і г. д.

Акрамя таго, мы маем і такія разважаньні: „мы занадта хутка расьцем, але гэты рост нам ня прыносіць такіх-жа хутка ўзьнімаючыхся ў гору вытворчых паказчыкаў. У на быццам-бы адбываецца разрыў паміж ростам і выкананьнем прамфінпляну. Нам трэба штосьці зрабіць, неабходна нейкія захады ўжыць, каб паказчыкі росту не перавышалі паказчыкаў гаспадарчага ўдзелу КСМ“.

Сьцьвярджэньні гэтых таварышоў, з аднаго боку, падкрэсьліваюць іх неразуменьне таго, што тэмпы росту знаходзяцца ў простай сувязі з гаспадарчай актыўнасьцю комсамольскай організацыі. Чым глыбей і актыўней комсамол удзельнічае ў політычным і гаспадарчым жыцьці прадпрыемства, тым большы ахоп саюзам рабочай моладзі, тым большы прыток у комсамол.

Паказчыкі росту тэй ці іншай організацыі—гэта ў той-жа самы час—паказчыкі гаспадарчага ўдзелу дадзенай організацыі.

З другога боку ўсе гэтыя размовы—нішто іншае, як праявы „лявацкіх“ спроб „папраўіць“ рашэньні IX зьезду, адгарадзіць саюз ад значных пластоў рабочай моладзі; боязьнь таго, што саюз ня справіцца з організацыйным замацаваньнем рабочай моладзі, якая прышла ў КСМ.

Неабходна ўсім гэтым размовам мнімых „байцоў“ за чыстату радоў комсамолу даць рашучы адпор.

Побач з гэтым, трэба ня з меншай рашучасьцю змагацца і супроць установак: „Жмі, хлопцы, шэрэй разгортвай работу па вярбоўцы, пленум блізіцца. Пройдзе пленум, тады адпачнем“.

Гэтыя размовы мы сустракаем у сучасны момант у радзе ячэек у пэрыод падрыхтоўкі да кантрольнага пленуму. Гэтакія настроі трэба ў корані прысеч. Крывавая росту павінна няўхільна ўзьнімацца, каб да 17 МЮД кожная ячэйка, кожны вытворчы райком мог рапартаваць: „заданьне пленуму ЦК выканана—„100 проц. рабочай моладзі—ў саюзе“.

* * *

Ня менш грубыя скажэньні дырэктыў IX зьезду па пытаньнях росту мы назіраем у вёсцы. Скажэньні гэтыя ў аснове ідуць па двух напрамках.

З аднаго боку „лявацкія“ настроі—боязьнь асераднячваньня комсамолу. З другога—права-опортуністычныя—выкідваньне лёзунга аб 100 проц уцягненьні ў КСМ усёй колгаснай моладзі.

Памылкі левага парадку заключаюцца конкрэтна ў тым, што рад райкомаў і ячэек у раёнах, яшчэ не ахопленых суцэльнай колектывізацыяй, высоўвае лёзунг: „рост за лік індывідуальнай моладзі спыніць. Моладзь аднаасобнага сэктару ў комсамол ня прымаць“. А ў раёнах суцэльнай колектывізацыі даецца другая, ня менш памылковая ўстаноўка—„Не дапускаць асераднячваньня організацыі. Прымаць на 10 батракоў ня больш 1 серадняка“.

Гэтыя памылкі маюць адзін пачатак: неразуменьне соцыяльных зрухаў, якія адбыліся ў вёсцы ў процэсе колектывізацыі.

Гэткімі размовамі аб асераднячваньні саюзу таварышы імкнуцца адгарадзіць комсамол ад малацых колгасьнікаў, якія зьяўляюцца апорай пролетарскага кіраўніцтва ў вёсцы.

Памылкі правага парадку заключаюцца ў спробах раду райкомаў і ячэек падмяніць устаноўку зьезду і прымаць у комсамол лепшую частку колгаснай моладзі, адданую колгаснай справе, праверанную ў барацьбе з кулаком, якая актыўна ўдзельнічае ў грамадзкім жыцьці, лёзунгам аб пагалоўным уцягненьні колгаснай моладзі ў рады саюзу. Побач з гэтым ёсьць боязьнь у ажыцьцяўленьні рашэньняў IX зьезду аб утварэньні ў бліжэйшы час пры кожным колгасе, саўгасе, МТС комсамольскай ячэйкі.

Размовы тут ідуць у тым напрамку, што „мы ня справімся з кіраўніцтвам такой масы ячэек, у нас ня хопіць актыву“ і г. д.

* * *

У даным артыкуле мы спыніліся на асноўных скажэньнях у практыцы і політыцы росту.

І. В. Сталін

НОВАЯ АБСТАНОЎКА—НОВЫЯ ЗАДАЧЫ ГАСПАДАРЧАГА БУДАЎНІЦТВА

Прамова на нарадзе гаспадарнікаў 23 чэрвеня 1931 г.

Таравышы! З матар'ялаў нарады відаць, што з пункту погляду выкананьня пляну наша прамысловасьць прадстаўляе даволі стракаты малюнак. Ёсьць галіны прамысловасьці, якія далі рост прадукцыі за мінулыя 5 месяцаў параўнальна з мінулым годам на 40-50 проц. Ёсьць галіны прамысловасьці, якія далі ня больш 20-30 проц. прыросту. Ёсьць, нарэшце, паасобныя галіны прамысловасьці, якія далі мінімальны прырост—якіх-небудзь 6-10 проц., а то і менш таго. Да апошніх трэба аднесьці вугальную прамысловасьць і чорную мэталюргію. Малюнак, я бачыце, стракаты.

Чым вытлумачыць гэту стракатасьць? Дзе прычына адставаньня некаторых галін прамысловасьці? Дзе прычына таго, што некаторыя галіны прамысловасьці даюць усяго толькі 20-25 проц. прыросту, а вугольная прамысловасьць і чорная мэталюргія даюць яшчэ меншы прырост, плятуцца ў хвасьце за іншымі галінамі?

Прычына заключаецца ў тым, што за апошні час умовы разьвіцьця прамысловасьці зьмяніліся ў корані, стварылася новая абстаноўка, якая патрабуе новых прыёмаў кіраўніцтва, а некаторыя нашы гаспадарнікі замест таго, каб зьмяніць прыёмы работы, усё яшчэ працягваюць працаваць па-старому. Справа, значыцца ў тым, што новыя ўмовы разьвіцьця прамысловасьці патрабуюць работы па-новаму, [а некаторыя нашы гаспадарнікі не разумеюць гэтага і ня бачаць таго, што трэба кіраваць цяпер па-новаму. У гэтым прычына адставаньня некаторых галін нашай прамысловасьці.

Што гэта за новыя ўмовы разьвіцьця нашай прамысловасьці? Адкуль яны ўзяліся? Іх, гэтых новых умоў, прынамсі, 6. Разгледзім гэтыя ўмовы.

1. Рабочая сіла

Гутарка ідзе перш за ўсё аб забесьпячэньні прадпрыемстваў рабочай сілай. Раней звычайна рабочыя самі ішлі на заводы, на фабрыкі, быў, значыць, нейкі самацёк у гэтай справе. А самацёк гэты вынікаў з таго, што было беспрацоўе, было расспластаваньне ў вёсцы, была галеча, быў страх голада, які гнаў людзей з вёскі ў горад. Памятуеце формулу: „Бегства мужыка з вёскі ў горад“? Што прымушала селяніна ўцякаць з вёскі ў горад? — Страх голада, беспрацоўе, тая акалічнасьць, што вёска была для яго мачыхай і ён гатоў быў уцякаць з яе хоць на край сьвету, абы толькі атрымаць якую-небудзь работу. Так, або амаль так абстаяла ў нас справа у нядаўнім мінулым.

Ці можна сказаць, што мы маем такі-ж самы малюнак зараз?—Не, нельга гэтага сказаць. Наадварот, абстаноўка цяпер зьмянілася ў корані. Іменна таму, што абстаноўка зьмянілася, у нас няма больш самацёку рабочае сілы. Што-ж уласна, зьмянілася за гэты час?

Па-першае, мы ліквідавалі беспрацоўе, значыць, мы зьнішчылі тую сілу, якая націскала на „рынак працы“.

Па-другое, мы падарвалі ў корані расспластаваньне ў вёсцы,—значыць перамаглі тую самую масавую галечу, якая гнала селяніна з вёскі ў горад. Нарэшце, мы забясьпечылі вёску дзесяткамі тысяч трактараў і сельгасмашынамі, разьбілі кулака, стварылі калгасы і далі сялянам магчымасьць жыць і працаваць па-людзку. Цяпер вёску ўжо нельга назваць мачыхай для селяніна, і іменна таму, што яе нельга назваць мачыхай, селянін стаў асядаць у вёсцы, і ў нас ня стала больш ні „уцяканьня мужыка з вёскі ў горад“, ні самацёку рабочае сілы. Выходзіць, што мы маем цяпер зусім новую абстаноўку і новыя ўмовы забесьпячэньня прадпрыемстваў рабочай сілай. Што-ж з гэтага вынікае?

З гэтага вынікае, па-першае, тое, што нельга больш разьлічваць на самацёк рабочае сілы. Значыць, ад „палітыкі“ самацёку трэба перайсьці да палітыкі арганізаванага набору рабочых для прамысловасьці. Але для гэтага ёсьць адзін толькі шлях—шлях дагавораў гаспадарчых арганізацый з калгасамі і калгасьнікамі. Вы ведаеце, што на гэты шлях сталі ўжо некаторыя гаспадарчыя арганізацыі і калгасы, і вопыт паказаў, што гэтыя дагаворы даюць сур'ёзныя посьпехі як для калгасаў, так і для прамысловых прадпрыемстваў.

З гэтага вынікае, па-другое, што трэба безадкладна перайсьці да механізацыі найбольш цяжкіх працэсаў працы, разгортваючы гэту справу на ўсю (лясная прамысловасьць, будаўніцтва, вугальная прамысловасьць, пагрузка-выгрузка, транспарт, чорная мэталюргія і г. д.). Гэта ня значыць, зразумела, што трэба ўжо зараз кінуць ручную працу. Наадварот, ручная праца доўга яшчэ будзе іграць у вытворчасьці самую сур'ёзную ролю. Але гэта значыць, што мэханізацыя працэсаў працы зьяўляецца тэй новай для нас і рашаючай сілай, без якой немагчыма вытрымаць нашых тэмпаў, ні новых маштабаў вытворчасьці. У нас ёсьць нямала гаспадарнікаў, якія „ня вераць“ ні ў мэханізацыю, ні ў дагаворы з колгасамі. Гэта тыя самыя гаспадарнікі, якія не разумеюць новай абстаноўкі, ня хочуць працаваць па-новаму і сумуюць па „старых добрых часох“, калі рабочая сіла „сама ішла“ на прадпрыемствы. Няма чаго і гаварыць, што такія гаспадарнікі, як неба ад зямлі, далёкі ад усіх новых задач гаспадарчага будаўніцтва, якія ставіць нам новая абстаноўка. Яны від вочна думаюць, што затрудненьні з рабочай сілай прадстаўляюць выпадковае зьявішча, што недахват рабочай сілы зьнікае сам у парадку, так сказаць, самацёку.

Гэта, таварышы, заблуджэньне. Затрудненьні з рабочай сілай ня могуць зьнікнуць самі. Яны могуць зьнікнуць толькі ў рэзультаце нашых уласных намаганьняў. Ітак, арганізавана зьбіраць рабочую сілу ў парадку дагавораў з колгасамі, мэханізаваць працу—такава задача. Так абстаіць справа з пытаньнем аб першым новым намаганьні разьвіцьця нашай прамысловасьці.

Пяройдзем да пытаньня аб другой умове.

2 Зарплата рабочых

Я гаварыў толькі што аб організаваным наборы рабочых для нашых прадпрыемстваў. Але набраць рабочых яшчэ не азна ае зрабіць усю справу. Для таго, каб забясьпечыць нашы прадпрыемствы рабочай сілай, неабходна дабіцца таго, каб замацаваць рабочых за вытворчасьцю і зрабіць склад рабочых на прадпрыемстве больш ці менш пастаянным. Наўрад ці трэба даказваць, што без пастаяннага складу рабочых, якія больш-менш вывучылі тэхніку вытворчасьці і прызвычаліся да новых мэханізмаў,—немагчыма пасоўвацца наперад, немагчыма выканаць вытворчыя пляны. У процілеглым выпадку прышлося-б кожны раз нанова навучаць рабочых і траціць палову часу на іх навучаньне замест таго, кая выкарыстаць яго для вытворчасьці. А што ў нас адбываецца зараз на справе? Ці можна сказаць, што склад рабочых на прадрыемствах зьяўляецца ў нас больш ці менш пастаянным?

Не, нельга гэтага сказаць. Наадварот, у нас усё яшчэ ёсьць на прадпрыемствах так званая цякучасьць рабочай сілы. Больш таго, на радзе прадпрыемстваў цякучасьць рабочай сілы ня толькі не зьмяншаецца, а наадварот расьце і ўзмацняецца. Ва ўсякім выпадку, ці мала знойдзеце прадпрыемстваў, дзе-бы не зьмяняўся склад рабочых на працягу паўгода, або нават квартала, прынамсі, на 30-40 проц.

Раней, у пэрыяд аднаўленьня прамысловасьці, калі тэхнічнае абсталяваньне было ў нас нескладанае, а маштабы вытворчасьці невялікія,—можна было сяк-так „цярпець“ так званую цякучасьць рабочае сілы. Цяпер—іншая справа. Цяпер абстаноўка зьмянілася ў корані. Цяпер у пэрыяд разгорнутай рэконструкцыі, калі маштабы вытворчасьці сталі гіганцкімі, тэхнічнае абсталяваньне да крайнасьці складаным,—цякучасьць рабочае сілы абярнулася ў тып вытворчасьці, які дэзорганізуе нашы прадпрыемствы. „Цярпець“ цяпер цякучасьць рабочай сілы—азначыць разлажыць нашу прамысловасьць, зьнішчыць магчымасьць выкананьня вытворчых плянаў, падарваць магчымасьць паляпшэньня якасьці продукцыі.

Дзе прычына цякучасьці рабочай сілы?—У няправільнай організацыі зарплаты, у няправільнай тарыфнай сыстэме, у „лявацкай“ ураўнілаўцы ў галіне зарплаты. У радзе прадпрыемстваў тарыфныя стаўкі ўстаноўлены ў нас такім чынам, што амаль зьнікае розьніца паміж працаю кваліфікаванай і працаю некваліфікаванай, паміж працаю цяжкаю і працаю лёгкаю. Ураўнілаўка вядзе да таго, што некваліфікаваны рабочы не зацікаўлен пераходзіць у кваліфікаваныя, такім чынам пазбаўлена пэрспэктывы прасоўваньня наперад з прычыны чаго ён адчувае сябе „прыватнікам“ на вытворчасьці, працуючым толькі часова для таго, каб „падзарабіць“ нямнога і потым пайсьці куды-небудзь у іншае месца „шукаць шчасьця“. Ураўнілаўка вядзе да таго, што кваліфікаваны рабочы вымушаны пераходзіць з прадпрыемства ў прадпрыемства, каб знайсьці, нарэшце, такое прадпрыемства, дзе можна ацаніць кваліфікаваную працу належным чынам.

Адгэтуль „усеагульны“ рух з прадпрыемства на прадпрыемства, цякучасьць рабочае сілы. Каб зьнішчыць гэта зло трэба скасаваць ураўнілаўку і разьбіць старую тарыфную сыстэму. Каб зьнішчыць гэта зло, трэба організаваць такую сыстэму тарыфу, якаябы ўлічвала розьніцу паміж працай кваліфікаванай і працай некваліфікаванай, паміж працаю цяжкаю і працаю лёгкаю. Нельга цярпець, каб токар чорнай мэталюргіі атрымліваў столькі-жа, колькі падмятальшчык, нельга цярпець, каб машыніст на чыгуначным транспорце атрымліваў столькі-жа, колькі перапісчык. Маркс і Ленін гавораць, што розьніца паміж працай кваліфікаванай і працай некваліфікаванай будзе існаваць нават пры соцыялізьме, нават пасьля зьнішчэньня клясаў, і што толькі пры комунізьме павінна зьнікнуць гэта розьніца, што з прычыны гэтага „зарплата“ нават пры соцыялізьме павінна выдавацца паводле працы, а не паводле патрэбнасьці.

Але нашы ўраўнілаўцы з гаспадарнік ў і профсаюзьнікаў ня згодны з гэтым і мяркуюць, што гэта розьніца ўжо зьнікла пры нашым савецкім ладзе. Хто мае рацыю—Маркс і Ленін ці ўраўнілаўцы? Трэба меркаваць, што маюць рацыю Маркс і Ленін. Але з гэтага вынікае, што той хто будуе цяпер тарыфную сыстэму на „прынцыпах“ ураўнілаўкі, бяз уліку розьніцы паміж працаю кваліфікаванай і працай некваліфікаванай, той рве з марксызмам, рве з ленінізмам.

У кожнай галіне прамысловасьці, на кожным прадпр емстве, кожным цэху ёсьць вядучыя групы больш ці менш кваліфікаваных рабочых, якіх трэба замацаваць за вытворчасьцю перш за ўсё і галоўным чынам, калі мы сапраўды павінны забясьпечыць пастаянны склад рабочых на прадпрыемстве. Яны, гэтыя вядучыя групы рабочых, складаюць асноўнае зьвяно вытворчасьці. Замацаваць іх за прадпрыемствам, за цэхам—значыць замацаваць увесь склад рабочых. абарваць у корані цякучасьць рабочай сілы. А як іх замацаваць за прадпрыемствам?

Іх можна замацаваць толькі шляхам прасоўваньня ўверх, шляхам падняцьця ўзроўню іх зарплаты, шляхам такой організацыі зарплаты, якая належным чынам ацэньвае кваліфікацыю работніка. А што значыць высунуць іх уверх і падняць узровень іх зарплаты?

Гэта значыць, акрамя усяго іншага, адкрыць пэрспэктыву для некваліфікаваных рабочых і даць ім стымул для прасоўваньня ўверх для прасоўваньня ў разрад кваліфікаваных. Вы самі ведаеце, што нам патрэбны цяпер сотні тысяч і мільёны кваліфікаваных рабочых. Але, каб стварыць кваліфікаваных, трэба даць стымул і пэрспэктыву не абучаным рабочым, да іх прасоўваньня наперад, шлях да прасоўваньня ўверх. І чым больш сьмела мы станем на гэты шлях, тым лепш, бо гэта асноўны сродак ліквідацыі цякучасьці рабочай сілы. Экономіць-жа ў гэтай справе—значыць, зрабіць злачынства, ісьці супроць інтарэсаў нашай соцыялістычнай індустрыі.

Для замацаваньня рабочых за прадпрыемствам неабходна яшчэ далейшае паляпшэньне іх забясьпячэньня і кватэрных умоў. Нельга адмаўляць, што у галіне жыльлёвага будаўніцтва і забесьпячэньня рабочых у апошнія гады зроблена нямала. Але таго, што зроблена, зусім невыстарчальна для таго, каб задаволіць патрэбнасьці рабочых, якія шпарка растуць. Нельга спасылацца на тое, што раней кватэр было менш, чым зараз і што з прычыны гэтага можна супакоіцца на дасягнутых рэзультатах. Нельга таксама спасылацца на тое, што раней забесьпячэньне рабочых было значна горшае, чым зараз і што можна з прычыны гэтага быць задаволеным існуючым становішчам. Толькі гнілыя і наскрозь пратухшыя людзі могуць захапляцца спасыланьнем на мінулае. Трэба выходзіць ня з мінулага, а з узрастаючых патрэбнасьцяй рабочых у даны момант. Трэба зразумець, што ўмовы існаваньня рабочых зьмяніліся ў нас у корані. Рабочы зараз—ня тое, што раней. Цяперашні рабочы, наш савецкі рабочы, хоча жыць з задавальненьнем усіх сваіх матар'яльных і культурных потрэбнасьцяй і ў сэнсе забесьпячэньня харчам, і ў сэнсе кватэр, і ў сэнсе забесьпячэньня культурных і ўсякіх іншых патрэбнасьцяй. Ён мае на гэта права і мы абавязаны забясьпечыць яму гэтыя ўмовы. Праўда, ён ня церпіць цяпер ад беспрацоўя, ён свабодны ад ярма капіталізму, ён больш не раб, гаспадар сваё справы. Але гэтага мала, ён патрабуе забесьпячэньня ўсіх сваіх бытавых і культурных патрэбнасьцяй і мы абавязаны выканаць гэта яго патрабаваньне.

Не забудзьце, што мы самі выступаем цяпер з пэўнымі патрабаваньнямі да рабочага,—патрабуем ад яго працоўнай дысцыпліны, напружанай работы, соцспаборніцтва, ударніцтва. Не забудзьце, што вялізарная большасьць рабочых прыняла гэтыя патрабаваньні савецкай улады, з вялікім уздымам і выконвае іх гэройскі. Не зьдзіўляйцеся таму, што ажыцьцяўляючы патрабаваньні савецкай улады, рабочыя будуць у сваю чаргу дамагацца ад яе выкананьня яеабавязацельстваў па далейшым паляпшэньні матар'яльнага і культурнага становішча рабочых.

Ітак, ліквідаваць цякучасьць рабочай сілы, зьнішчыць ураўнілаўку. правільна арганізаваць зарплату, палепшыць бытавыя ўмовы рабочых—такава задача. Так абстаіць справа з пытаньнем аб другой новай умове разьвіцьця нашай прамысловасьці.

Пяройдзем да пытаньня аб трэцяй умове.

3. Організацыя працы

Я гаварыў вышэй аб неабходнасьці ліквідацыі цякучасьці рабочай сілы, аб замацаваньні рабочых на прадпрыемствах. Але замацаваньнем рабочых ня вычэрпваецца ўся справа. Мала дабіцца зьнішчэньня цякучасьці, трэба яшчэ паставіць работу ў такія ўмовы працы, якія-б давалі ім магчымасьць працаваць з толкам, узьнімаць продукцыйнасьць, палепшаць якасьць продукцыі. Трэба, значыць, організаваць працу на прадпрыемствах такім чынам, каб прадукцыйнасьць узьнімалася з месяца ў месяц, з кварталу ў квартал. Ці можна сказаць, што цяперашняя практычная організацыя працы на нашых прадпрыемствах адказвае сучасным патрабаваньням вытворчасьці? На жаль нельга гэтага сказаць. Ва ўсякім выпадку ў нас усё яшчэ ёсьць рад прадпрыемстваў, дзе організацыя працы настаўлена з рук вон дрэнна, дзе замест парадку і ўзгодненасьці работы маюць месца непарадак, блытаніна, дзе замест адказнасьці за работу, пануе поўная безадк знасьць і абязьлічка.

Што такое абязьлічка? Абязьлічка ёсьць адсутнасьць усякай адказнасьці за даручаную работу, адсутнасьць адказнасьці за мэханізмы, за варштаты, за інструманты. Зразумела, што пры абязьлічцы ня можа быць і гутаркі аб колькі небудзь сур'ёзным уздыме продукцыйнасьці працы, аб палепшаньні якасьці продукцыі, аб беражных адносінах да мэханізмаў, варштатаў і інструмантаў. Вы ведаеце, да чаго прывяла абязьлічка на чыгуначным транспорце. Да такіх-жа вынікаў яна прыводзіць і ў прамысловасьці. Мы зьнішчылі абязьлічку на чыгуначным транспорце і ўзьнялі работу апошняга. Мы павінны зрабіць тое-ж самае ў прамысловасьці для таго, каб узьняць яе работу на вышэйшую ступень. Раней можна было як-небудзь „абыходзіцца“ з тэй няправільнай організацыяй працы, якая з посьпехам ужываецца абязьлічкай і адсутнасьцю адказнасьці кожнага за даную конкрэтную работу.

Цяпер іншая справа. Цяпер абставіны зусім іншыя. Пры цяперашніх грандыёзных маштабах вытворчасьці і наяўнасьці гігантаў-прадпрыемстваў, абязьлічка зьяўляецца такой шрубай прамысловасьці, якая с варае пагрозу для ўсіх нашых вытворчых і організацыйных дасягненьняў на прадпрыемствах.

Як магла ўкараніцца ў нас абязьлічка на радзе прадпрыемстваў? Яна прышла на прадпрыемствы, як спадарожніца бесьперапынкі. Было-б няправільна сказаць, што бесьперапынка абавязкова цягне за сабой абязьлічку ў вытворчасьці. Пры правільнай організацыі працы, пры організацыі адказнасьці кожнага за пэўную работу, пры наяўнасьці прымацаваньня пэўных груп рабочых да мэханізмаў, да варштатаў, пры правільнай організацыі зьмен, якія ня ўступаюць адна другой па якасьці і кваліфікацыі,—пры гэтых умовах бесьперапынка вядзе да вялізарнага росту продукцыйнасьці працы, палепшаньня якасьці работы і выкараненьня абязьлічкі.

Як абстаіць, напрыклад, справа на чыгуначным транспорце, дзе існуе зараз бесьперапынка, але дзе няма больш абязьлічкі. Хіба можна сказаць, што на прадпрыемствах прамысловасьці мы маем такую-ж спрыяючую карціну з бесьперапынкай? На жаль, гэтага нельга сказаць. Справа ў тым, што на радзе прадпрыемстваў перайшлі ў нас на бесьперапынку надзвычайна хутка, без падрыхтоўкі адпаведных умоў, без належнай організацыі зьмен, больш менш роўнакаштоўных па якасьці кваліфікацый, без організацыі адказнасьці кожнага за даную конкрэтную работу. І гэта прывяло да таго, што бесьперапынка, прадстаўленая волі стыхіі, ператварылася ў абязьлічку. У выніку мы маем на радзе прадпрыемстваў папяровую, славесную бесьперапынку і не папяровую рэальную абязьлічку. У выніку—няма пачуцьця адказнасьці за работу, і нядбайныя адносіны да мэханізмаў, масавая паломка варштатаў і адсутнасьць стымулу да ўзьняцьця продукцыйнасьці працы. Не дарма гавораць рабочыя: „Мы ўзьнялі продукцыйнасьць працы і палепшылі справу, але хто нас ацэніць, калі ніхто ні за што не адказвае?“ З гэтага выходзіць, сёй-той з нашых таварышоў пасьпяшыў дзе-ні-дзе з увядзеньнем бесьперапынкі і, пасьпяшыўшы, сказіў бесьперапынку, ператварыўшы яе ў абязьлічку. Для ліквідацыі гэтага становішча і зьнішчэньня абязьлічкі існуюць два выхады.

Альбо паставіць умовы ўвядзеньня бесьперапынкі так, каб бесьперапынка не ператваралася ў абязьлічку, па ўзору таго, як гэта зрабілі ў адносінах чыгуначнага транспорту. Альбо там, дзе няма зараз спрыяючых умоў такога вопыту, адкінуць прэч папяровую бесьперапынку, перайсьці часова на 6-дзённую перапынку, як гэта зрабілі нядаўна на Сталінградзкім трактарным і падрыхтаваць умовы для таго, каб вярнуцца потым да сапраўднай не папяровай прарыўкі, зьвярнуцца да бесьперапынкі без абязьлічкі. Другіх выхадаў няма. І так,—ліквідуем цякучасьць рабсілы.

Ня можа быць сумненьня, што нашы гаспадарнікі досыць добра разумеюць усё гэта. Але яны маўчаць, Чаму? Таму, відавочна, што баяцца праўды, але з якога часу бальшавікі пачалі баяцца праўды? Ці гэта ня верна, што ў радзе прадпрыемстваў бесьперапынка ператварылася ў абязьлічку, што бесьперапынка была скажана такім чынам да апошняй ступені. Ставіцца пытаньне—каму патрэбна такая бесьперапынка? Хто адважыцца сказаць, што інтарэсы захаваньня гэтай папяровай і скажонай бесьперапынкі вышэй інтарэсаў правільнай організацыі працы, вышэй інтарэсаў разьвіцьця продукцыйнасьці працы, вышэй інтарэсаў сапраўднай бесьперапынкі, вышэй інтарэсаў нашай соцыялістычнай прамысловасьці? Ці не ясна, што чым скарэй пахаваем папяровую бесьперапынку, тым скарэй даб'емся організацыі сапраўднай, не папяровай бесьперапынкі? Некаторыя таварышы думаюць, што абязьлічку можна зьнішчыць заклінаньнямі, шырокавяшчальнымі прамовамі. Я ведаю, што ва ўсякім выпадку, рад гаспадарнікаў, якія ў сваёй барацьбе з абязьлічкай абмяжоўваюцца тым, што часта выступаюць на сходах з праклёнамі па адрасе абязьлічкі, думаючы відавочна, што пасьля такіх прамоў абязьлічка сама павінна зьнікнуць, так сказаць, у парадку самацёку.

Яны глыбока памыляюцца, калі яны думалі, што ад абязьлічкі можка будзе пазбавіцца прамовамі і заклінаньнямі. Не, таварышы, абязьлічка сама ніколі ня зьнікне Яе можам і павінны зьнішчыць толькі мы самі бо мы самі стаім ва ўладзе і мы самі адказваем за ўсё, у тым ліку і за абязьлічку. Я думаю, што было-б шмат лепш, каб нашы гаспадарчыя кіраўнікі, замест таго, каб займацца прамовамі і заклінаньнямі заселі на месяц-другі на капальні, ці на заводзе вывучылі-б там усе дэталі і „дробязі“ організацыі працы, зьнішчылі-б там на справе абязьлічку і потым распаўсюдзілі-б вопыт данага прадпрыемства на другія прадпрыемствы. Гэта было-б куды лепш. Гэта было-б сапраўды барацьбой супроць абязьлічкі, барацьбой за правільную бальшавіцкую організацыю працы, за правільную расстаноўку сіл на прадпрыемстве.

І так, ліквідаваць абязьлічку, палепшыць організацыю працы, правільна расставіць сілы на прадпрыемстве—такава задача. Так абстаіць справа з пытаньнем аб трэцяй новай умове разьвіцьця нашай прамысловасьці. (Працяг будзе).

Узяць кармовы Перакоп

Ня страціць лепшага часу бойкі за сілос

Ліпень месяц павінен даць ня менш 40% выкананьня пляну сілосаваньня. Тэрмінова на штурм чэрвеньскага прарыву

ШЫРЭЙ СОЦСПАБОРНІЦТВА І УДАРНІЦТВА

Паводле пляну па колгаснай сыстэме сілосная кампанія павінна быць скончана ў жніўні месяцы. Выходзячы з гэтай задачы, Колгасцэнтр устанавіў, каб на працягу чэрвеня месяцу выканаць 15 проц. пляну сілосаваньня, ліпеня—40 проц. і рэшту—у жніўні. Аднак, матар'ялы з месц аб стане работы па сілосаваньню сыгналізуюць аб тым, што ў большасьці раёнаў чэрвеньскі плян сілосаваньня сарваны. Не забясьпечана выкананьне 40 проц. пляну і ў ліпені месяцы.

Рад комсамольскіх ячэек, Барысаўская і інш., ня ўключыліся па-баявому ў выкананьне пляну сілосаваньня.

Раньняе сілосаваньне пустазельля ў большасьці колгасаў сарвана.

Комсамольскія ячэйкі павінны тэрмінова, па-баявому распачаць сілосную кампанію. Трэба навярстаць недавыкананьне ў чэрвені і забясьпечыць ў ліпені поўнае выкананьне плянавых заданьняў з тым, каб у жніўні на 100 проц. выканаць плян сілосаваньня.

Неабходна даць рашучы адпор опортуністычнай стаўцы на самацёк у сілосаваньні, організаваць ударныя комсамольскія брыгады, у бліжэйшыя дні скончыць пабудову новых ям, траншэй і агляд старых.

Барысаўскі комсамол не апраўдвае званьне шэфа

Комсамол—шэф сілосу. Гэта абавязвае вясковыя комсамольскія ячэйкі па ударнаму выступіць у бой за выкананьне плянавых заданьняў па сілосаваньню. Аднак, Барысаўскі комсамол палец аб палец ня выцяў, каб выканаць програму сілоснага будаўніцтва.

Барысаўскі раён ў асноўным жывёлагадоўчы. Кармавая база для раёну зьяўляецца ўдарнай задачай дня. Усё-ж большасьць колгасаў яшчэ не распачалі работы па капаньню сілосных ям. Дырэктыва ўрадавых органаў, каб да 1-га ліпеня поўнасьцю скончыць выкапку ям, ня выканана.

У Брадаўскім сельсавеце калгас „Перамога“ яшчэ ў мінулым годзе распачаў пабудову сілоснай ямы, але і сёньня яна ня скончана.

У Зембінскім сельсавеце ніводны колгас, ніводны сельсавет, ня склалі плянаў сілоснай кампаніі.

У Глівенскім сельсавеце плян пабудовы сілосных ям выкананы на 0,6 проц. замест 2400 кубамэтраў выкапана ям усяго на 15 кубамэтраў.

У тых колгасах, дзе комсамольскія ячэйкі па ўдарнаму ўзяліся за выкананьне свайго абавязку—шэфа сілосу, работа па будаўніцтву сілосных ям і сіласаваньня кармоў праходзіць па-ўдарнаму. У колгасе „Чырвоная зьмена“ ужо засіласавана 12 тон сілоснай масы. Колгас „Рой“ выкапаў 4 ямы і амаль выканаў плян сілосаваньня масы. Колгас „Шлях Леніна“ засеяў 5 га сілосных культур і поўнасьцю выканаў програму пабудовы сілосных ям.

Гр. Кугель.

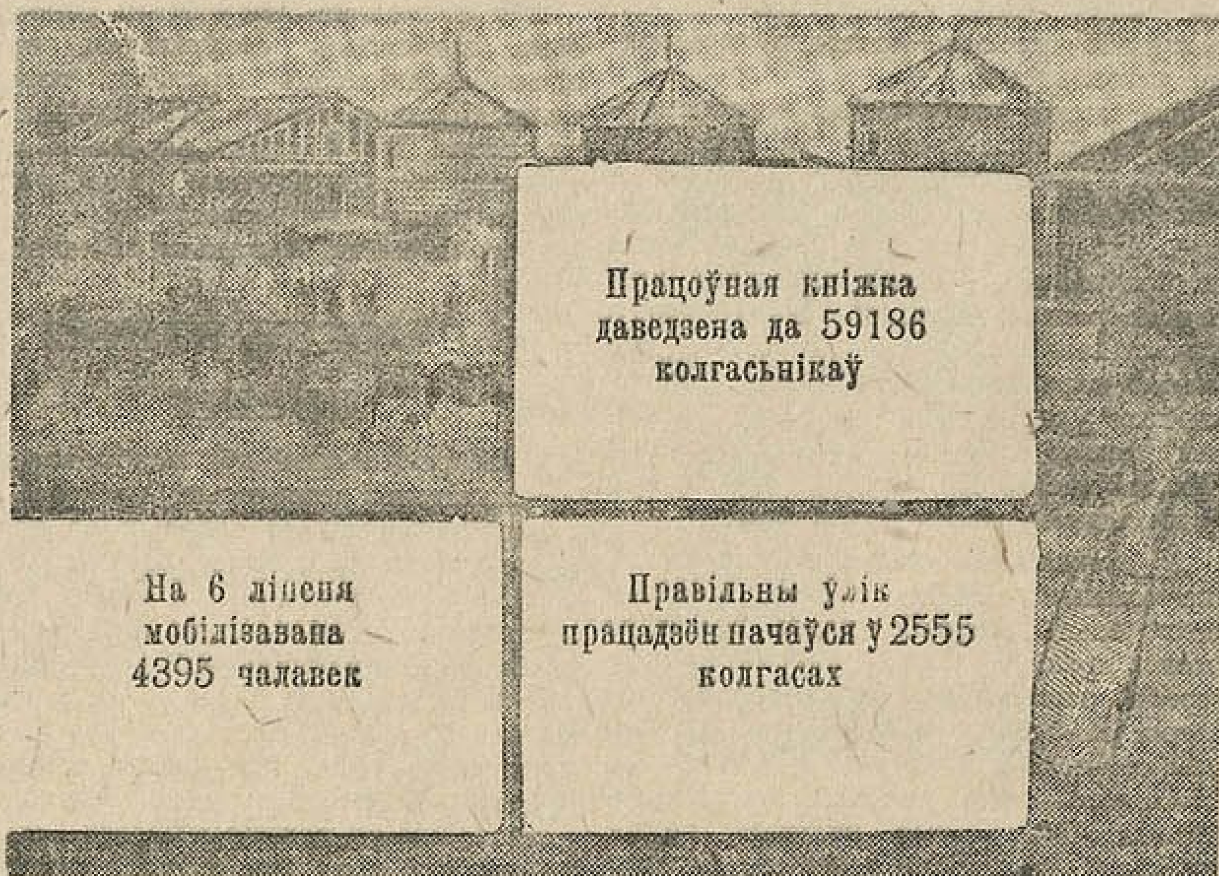

„У нас хопіць корму і бяз сілосу“

ГРЭСК, У Грэскім раёне праведзены курсы па сілоснаму будаўніцтву, Амаль з ўсіх колгасаў былі вылучаны прадстаўнікі на курсы кіраўнікоў сілоснага будаўніцтва. Аднак і пасьля звароту курсантаў у радзе колгасаў работа па падрыхтоўцы да сілоснай кампаніі не распачата. Так у колгасе Случ старшыня колгасу на запытаньне кіраўніка сілоснага будаўніцтва—даць вольныя рукі для капаньня ям, адказаў:—„у нас і так мала рабочых рук, хопіць корму бяз сілосу“.

У выніку гэткіх опортуністычных разважаньняў старшыні колгасу зрываецца выкананьне пляну сілосаваньня у колгасе. Людзі, якіх навучалі на курсах, ня выкарыстоўваюцца.

Партыйная ячэйка і сельсавет павінны даць рашучы адпор опортуністычным разважаньням асобных кіраўнікоў колгасаў. Плян сілосаваньня павінен быць выкананы і перавыкананы.

Рачны Янка

Множыць іх прыклад

Комсамольская ячэйка вёскі Скародная (Ёльскі раён) па-ўдарнаму разгарнула работу сілоснага будаўніцтва. Складзены тры комсамольскія брыгады, якія прымацаваны для асобных колгасаў для выкапкі ям.

Комсамольскія брыгады організавалі ў колгасах моладзь і прыступілі да капаньня ям.

Комсамолец.

РАЗГАРНУЦЬ па-ўдарнаму падрыхтоўку

У ФЗВ швэйнікаў (Менск) комсамольскі колектыў налічвае 450 чалавек комсамольцаў —75 проц. усяго вучнёўства.

Ва ўсіх палітычных кампаніях комсамольскі колектыў школы прымаў актыўны ўдзел. Дзякуючы добра пастаўленым соцспаборніцтву і ўдарніцтву прамфінплян выкананы на 104 проц. Прарыў, які здарыўся ў часе паводкі больш як на 1000 паліто, ліквідаваны напалову.

Таксама добра пастаўлена праца па выпісцы газэт. Школа ФЗВ выпісвае 512 экз. газэт, з якіх 200 экз. „Чырвонай Зьмены“. Але дзякуючы перабойнай працы пошты і нярэгулярнай дастаўцы газэт, частка вучняў застаецца па некалькі дзён без газэт.

Акрамя дасягненьняў, ёсьць цэлы рад недахопаў у працы комсамольскага колектыву. Колектыў дагэтуль не разгарнуў яшчэ падрыхтоўкі да Усебеларускага зьезду рабселькораў і праваздзеньня месячніку друку, ня было яшчэ справаздачы насьценгазэты, юнкорбрыгады пры ФЗВ працуюць дрэнна.

Партыйная ячэйка таксама яшчэ не разгарнула падрыхтоўкі да зьезду рабселькораў.

Трэба па-ўдарнаму наладзіць працу на гэтым важнейшым вучастку.

Брыгада „ЧЗ“.

„Ці чуе хто голас студкора“

Адміністрацыя Менскага Політэхнікуму Сувязі зусім не рэагуе на допісы зьмешчаныя ў насьценгазэце „Чырвоны сувязісты“. Вось прыклады. Ужо месяцы два таму назад дырэктару тэхнікуму тав. Асядоўскаму рэдколегія прыслала на расьледваньне тры допісы, але ён дагэтуль адказу на іх на даў. Тое самае зьявішча нагляцаецца з боку сэкратара партыйнай ячэйкі, які таксама на допісы якія датычацца партыйнай організацыі, не рэагуе. У выніку усяго гэтага студэнты на пішуць у насьценгазэту.

Неабходна адпаведным організацыям заняцца гэтым пытаньнем і даць па руках тым, хто не адказвае на сыгналы друку.

Г. Фрыд.

Замест двух экзэмпляраў выпісваем 25

Комсамольская ячэйка колгасу „Чырвонае Саколішча“ (Расонскі раён) раней зусім мала выпісвала газэт, асабліва „Чырвонай Зьмены“ (на ўсю ячэйку два экзэмпляры).

Але зараз, у двухмесячнік распаўсюджваньня „Ч. З.“ ячэйка форменным чынам штурмуе свой прарыў. „Чырвоную Зьмену“ выпісваюць 25 комсамольцаў, а таксама і беспартыйная моладзь.

Посьпехі, дасягнутыя за час штурмавых месячнікаў, замацуем і надалей.

Шпакоўскі.

Адказны рэдактар МІХ. ПЛАТАЎ.

Усім сябрам і кандыдатам пленуму ГК, сакратарам колектываў і ячэек Менскай організацыі ЛКСМБ

7-га ліпеня 1931 г., а 7 гадз. увечары ў памяшканьні клюбу саўгандальслужачых (Комуністычная вуліца) АДКРЫВАЕЦЦА

ПАШЫРАНЫ ПЛЕНУМ

Менскага Гарадзкога Камітэту ЛКСМБ

ПАРАДАК ДНЯ: 1. Аб кантрольным Пленуме ЦК ЛКСМБ. 2. Аб выніках вясеньняй пасеўнай кампаніі і задачах удзелу організацыі ЛКСМБ ва ўборачнай кампаніі і асеньняй сяўбе.

Яўка сябраў і кандыдатаў пленуму, сакратароў колектываў і ячэек абавязкова.

Уваход для сяброў і кандыдатаў пленуму па сваіх мандатах, сакратарам колектываў і ячэек атрымаць білеты ў Гаркоме ЛКСМБ з 9 да 4 гадз. дня.

Сакратар Менгаркому ЛКСМБ ЯНКОВІЧ.

7-га ліпеня, а 7 з пал. гадз. увечары ў памяшканьні клюбу Леніна (Пасажырская) адкрываецца

УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА ПРОПАГАНДЫСТЫХ

На нараду запрашаюцца: асьпіранты БАН, мэтодыстыя Дому Комасьветы, курсанты курсаў комсамольскага актыву, АПО і кіраўнікі вучобы комсамольскіх колектываў і ячэек Менску.

АПТ ЦК ЛКСМБ.

7-га ліпеня а 7 гадзіне увечары ў памяшканьні паўпрэдзтва „Комсомольской Правды“ (Советская, 61)

СКЛІКАЕЦЦА ДРУГІ РЭЙД УДАРНЫХ БРЫГАД

„Штурмавікоў бяскультур'я—організатараў новага быту“

На нараду павінны зьявіцца ўсе брыгады „Комсомольской Правды“ гораду Менску.

Акрамя гэтага на нараду запрашаюцца прадстаўнікі ад ЦК ЛКСМБ, Гаркому КСМ, Гарсавету, аддзелу аховы здароўя і Жылсаюзу.

Паўпрэдзтва „Комс. Правды“.

Як сілосаваць кармы

I

Запатрабаваньні да сілосных установак

Вежа, яма і траншэя павінны не прапушчаць вады і паветра, бо зьмяншэньне вільготнасьці сілосуемай масы выклікае запавольваньне процэсу сілосаваньня кармоў, а павялічэньне паветра і нават невялікая яго колькасьць выклікае разьвіцьцё шкодных для сілосаваньня гнілістых бактэрый.

Глыбіня ямы павінна быць ня больш 4 мэтраў і шырыня—ня больш 3-х мэтраў. Сілосныя пабудовы павінны мець гладкія і навесныя сьценкі з тым, каб корм асядаў роўнамерна і не затрымліваўся на ня роўнасьцях сьцен. Прыблізныя памеры, якія можна раіць пры пабудове траншэі, наступныя: шырыня ўверсе $3\frac{1}{2}$ мэтры, унізе —$2\frac{1}{2}$ мэтры сярэдзіна—3 мэтры, глыбіня $2\frac{1}{2}$ мэтры; даўжыня залежыць ад мясцовых умоў і гаспадарчых патрэб, але апошняя не павінна быць больш 30 мэтраў. У шчыльным, зьлежалым гліністым грунце магчыма проста выкапаць звычайную круглую яму з адвеснымі сьценкамі без усякай абліцоўкі сьцен.

У грунтох сярэдняй шчыльнасьці (суглінiстыя глебы) і зусім рыхлых (супясчаныя і пясчаныя глебы), трэба абавязкова рабіць абліцоўку сьцен наступнымі матар'яламі: дошкамі, дрэвамі, цэглаю, гліною з хворастам і лазою, каменьнем і інш. матар'ямі.

Ямы і траншэі павінны капацца ў такім месцы, дзе узровень грунтовых вод быў-бы ніжэй дна ямы ці траншэі ня менш, чым на 0,5 мтр.

Час уборкі сілосных расьлін

Лепшым момантам уборкі сілосных расьлін і скарыстаньне адкідаў для сілосаваньня, зьяўляецца 65-70 проц. вільготнасьці сілосуемага корму.

Кукурузу лепш за ўсё ўбіраць на сілос, калі зерне ў пачатку знаходзіцца ў пэрыядзе васкавой сьпеласьці, ніжнее лісьце жоўтае, сьцябло зялёнае Магчына убіраць кукурузу і раней. У такім пэрыодзе росту, расьліна ўтрымоўвае патрэбны процант вільгаці, мала клетчаткі і найбольш спажыўна.

Сланечнік убіраецца у той час, калі з усёй масы расьлін на полі палова зацьвіла.

Віку, коньскія бабы, лубін, сэрадэлю і інш. бабовыя трэба убіраць паміж пэрыядам, калі расьліны усе зацьвітуць з поўным утварэньнем бабікам (стручкаў). Канюшыну першага ўкосу лепш за ўсё убіраць на сілос у час цьвіценьня, а таму магчыма і раней у залежнасьці ад пагоды і гаспадарчых меркаваньняў.

Сілосуемы матар'ял павінен быць сьвежы і чысты ад зямлі. Таму асабліва ад бацьвіньня, усіх караньплодаў і бульбы, трэба абмываць зямлю вадою, альбо абабіваць зямлю Рэзаць матар'ял для сілосаваньня патрэбна разьмерам 1-2 сантымэтры (ня больш 3-х сантымэтраў) у такім выглядзе корм сам па сабе добра ўплатняецца, выціскае паветра з сілоснай ўстаноўкі. Лепшым зьяўляецца клетачны сок і корм, які хутчэй сілосуецца Бурачны ліст і капустны ліст і іншыя мяккія кармы (як сталы) магчыма сілосаваць нават ня рэзаўшы, альбо часткова пасекшы.

Даніловіч.

Друкарня імя тав. Сталіна.

Галоўлітбел № 599